

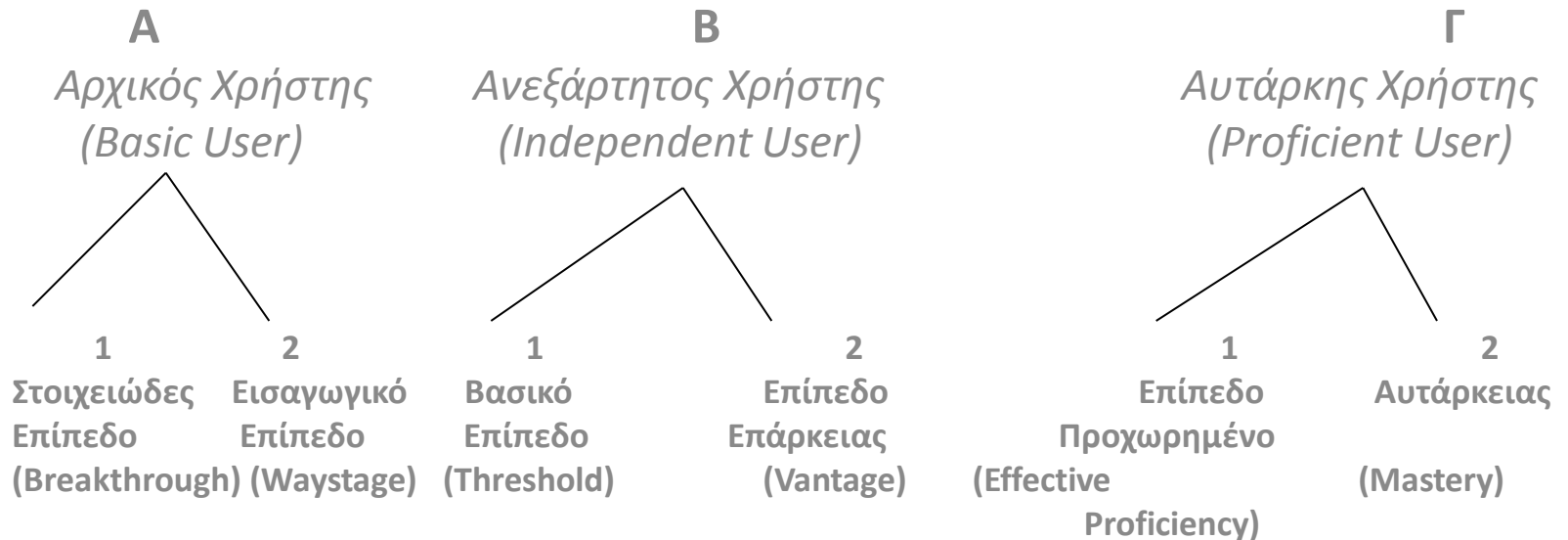
# Επίπεδα γλωσσομάθειας και Λεξιλόγιο

Η έννοια του Βασικού Λεξιλογίου

# Πότε είναι η γλωσσική διδασκαλία αποτελεσματική σε σχέση με το λεξιλόγιο;

- Επικοινωνιακά σημαντικό γλωσσικό εισαγόμενο (meaning-focused input): ο μαθητής πρέπει να γνωρίζει τουλάχιστον το 95% των λέξεων σε δραστηριότητες ΚΓΛ και ΚΠΛ
- Εστίαση στα γραμματικοσυντακτικά χαρακτηριστικά συγκεκριμένων λέξεων ( form-focused instruction)
- Έμφαση σε σημασιολογικά πλήρες γλωσσικό εξαγόμενο (meaning-focused instruction): δραστηριότητες ΠΠΛ και ΠΓΛ για την παγίωση της χρήσης ήδη γνωστών λεξιλογικών στοιχείων.
- Επικοινωνιακή χρήση λεξιλογικών στοιχείων για την ανάπτυξη γλωσσικής ευχέρειας

# Τα επίπεδα γλωσσομάθειας στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο



ΠΗΓΗ: *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment, 2001, σ.23*

## Πραγματική χρήση της γλώσσας ανά επίπεδο γλωσσομάθειας

<b>Επίπεδο Αυτάρκειας</b> (Mastery)	ΜΠΟΡΕΙ να διαβάζει στα γρήγορα κείμενα, ψάχνοντας για τις σχετικές πληροφορίες, να καταλαβαίνει το κύριο θέμα του με αναγνωστική ταχύτητα που μπορεί να ξεπερνάει και αυτή του μέσου φυσικού ομιλητή
<b>Προχωρημένο Επίπεδο</b> (Effective Proficiency)	ΜΠΟΡΕΙ να χειρίζεται με αυτοπεποίθηση ερωτήσεις σε εχθρικό τόνο, να δίνει και να παίρνει τον λόγο σε μια συζήτηση ποικίλης θεματολογίας
<b>Επίπεδο Επάρκειας</b> (Vantage Level)	ΜΠΟΡΕΙ να ξεναγεί επισκέπτες σε διάφορα αξιοθέατα και να δίνει λεπτομερή περιγραφή ενός τόπου
<b>Βασικό Επίπεδο</b> (Threshold Level)	ΜΠΟΡΕΙ να ανοίξει έναν τραπεζικό λογαριασμό, να υποβάλει μια αίτηση σε μια δημόσια υπηρεσία υπό την προϋπόθεση ότι ακολουθείται η συνήθης διαδικασία
<b>Εισαγωγικό Επίπεδο</b> (Waystage Level)	ΜΠΟΡΕΙ να συμμετέχει σε μια συνήθη συνομιλία για απλά, προβλέψιμα θέματα (να συστήνεται, να μιλά για την καταγωγή ή την οικογενειακή του κατάσταση, τι δουλειά κάνει)
<b>Στοιχειώδες επίπεδο</b> (Breakthrough Level)	ΜΠΟΡΕΙ να διαβάζει λέξεις από τον κατάλογο ενός εστιατορίου και να κάνει στοιχειωδώς τη δική του παραγγελία

# Παραγωγή προφορικού λόγου και Προφορική αλληλεπίδραση:

## Κλίμακα για παιδιά και εφήβους

- Έρευνα Βαρλοκώστα & Τριανταφυλλίδου (2003) στο πλαίσιο του προγράμματος «Εκπαίδευση Παλιννοστούντων και Αλλοδαπών Μαθητών». Οι ερευνήτριες δεν χρησιμοποίησαν το ΚΕΠΑ ως κλίμακα αναφοράς αλλά τη Συνέντευξη Προφορικής Επάρκειας (Oral Proficiency Interview - American Council for the Teaching of Foreign Languages). Η κλίμακα αυτή περιλαμβάνει τέσσερα επίπεδα: **Αρχάριο**, **Μέσο**, **Προχωρημένο** και **Ανώτατο**.
  - Το δείγμα αποτέλεσαν 75 αλβανόφωνοι και 5 ρωσόφωνοι έφηβοι.
  - Συλλέχθηκαν συνεντεύξεις οι οποίες κατηγοριοποιήθηκαν σε επίπεδα.
  - Στη συνέχεια, οι ερευνήτριες αποπειράθηκαν να περιγράψουν τα βασικά χαρακτηριστικά καθενός από τα τρία επίπεδα, όσον αφορά τις επικοινωνιακές δεξιότητες, τις μορφολογικές κατηγορίες και τις συντακτικές δομές που παρατηρούνται.

# Δείγματα λόγου αρχαρίων ομιλητών: Περιγραφή ανθρώπων

## **Αρχάριο χαμηλό:**

*E: Πες μου για την οικογένειά σου.*

M: Μαμά, μπαμπά, αδελφός.

*E: Πόσων χρονών είναι ο αδερφός σου;*

M: Αδερφό; Είκοσι.

*E: Πάει σχολείο;*

M: Όχι.

*E: Τι κάνει;*

M: Δουλειά.

*E: Πού δουλεύει;*

M: Καλοριφέρ, σκάλες, καλοριφέρ.

*E: Και ο μπαμπάς και η μαμά, τι κάνουν;*

M: Η μαμά σε σπίτι, μπαμπάς... εεε... δουλειά σπίτι.

## **Αρχάριο υψηλό:**

Είμαστε έξι άτομα και είμαστε τέσσερα παιδιά, εγώ είμαι η δεύτερη, έχω ένα αδερφή, μία αδερφή και είναι πιο μεγκάλο, μεγκάλη από μένα και δύο αδερφό πιο μικρό. Και δουλεύει ο πατέρα μου κάποια μέρα δουλεύει, κάποια μέρα δε δουλεύει και η αδερφή μου δουλεύει. Και εγώ πήγω στη σχολείο έτσι; Δεν δουλεύω γιατί είμαι πολύ μικρό.

# Δείγματα λόγου αρχαρίων ομιλητών: Περιγραφή καθημερινότητας

## **Αρχάριο χαμηλό:**

*E: Τι κάνεις από το πρωί μέχρι το βράδυ;*

M: Σπίτι, βιβλίο...

*E: Τι άλλο;*

M: Βόλτα.

*E: Τι άλλο;*

M: Όλα.

## **Αρχάριο υψηλό:**

Έρθω εδώ σου είπα και κάνω φροντιστήριο και μετά πήγω στο σπίτι και μάθω για απόγευμα ενάμισι ώρα, δύο ώρες και αν έχω μάθημα και δεν καταλαβαίνω, κείμενα, γλώσσα μόνο διαβάζω αν μπορώ να καταλαβαίνω κάτι και μετά βλέπω κάποια πράγματα στην τηλεόραση, μείνω με την οικογένειά μου εκεί με την/ με α... με την αδελφή μου και μετά όταν έρθει η ώρα για σχολείο εγώ και αδερφή μου πήγουμε στο σχολείο και έχω ένα αδερφό που είναι δώδεκα χρονών και είναι όχι στην γυμνάσιο αλλά στην άλλο που είναι πιο κάτω.

# Δείγματα λόγου αρχαρίων ομιλητών: Υποθετικές καταστάσεις

## **Αρχάριο μεσαίο:**

E: *Τι δεν σου αρέσει στο σχολείο; Τι θα ήθελες να είναι αλλιώς;*

M: ...

E: *Τι θα άλλαζες στο σχολείο σου;*

M: Τι να πω;

E: *Δεν θα ήθελες να βάψεις το σχολείο σου;*

M: Ναι! Θέλω.

## **Αρχάριο υψηλό:**

E: *Αν γινόσουν διευθύντρια ή αν ήσουν στο δεκαπενταμελές και έκανες κάποιες προτάσεις για να αλλάξει το σχολείο σου, τι θα έκανες;*

M: Θα το έφτιαχνα καινούργιο... θα... θα βάφουμε τα... τοίχο, τους τοίχους, θα αλλάξουμε τις πόρτες, τις θρανίες, τις καρέκλες.



# Δείγματα λόγου μέσω ομιλητών: Περιγραφή ανθρώπων

## Μέσο χαμηλό

Είμαστε τέσσερα άτομα δηλαδή, και εγώ, η αδερφή μου, ο πατέρας μου και η μάνα μου. Ο πατέρας μου δουλεύει εδώ σαν μπογιατζής που λένε, και η μάνα μου δουλεύει στα σπίτια, η αδερφή μου πηγαίνει σχολείο, πέμπτη τάξη.

## Μέσο υψηλό

*E: Πες μου για την οικογένειά σου.*

*M: Η αδερφή μου είναι είκοσι χρονώ, οι γονείς δουλεύουνε... Αυτά.*

*E: Τι κάνουν οι γονείς σου;*

*M: Δουλεύουνε. Ο πατέρας μου κάνει διάφορα, η μάνα μου δουλεύει σε σπίτια.*

*E: Και στην Αλβανία τι κάνανε;*

*M: Ο πατέρας μου στην Αλβανία ήταν λογιστής, ενώ εδώ... τη δουλειά που σας είπα, η μάνα μου πούλαγε σ' ένα μαγαζί με υφάσματα κι αυτά, η αδερφή μου πήγαινε σχολείο.*

# Δείγματα λόγου μέσω ομιλητών: Περιγραφή καθημερινότητας

## **Μέσο χαμηλό**

*E: Πες μου τι κάνεις κάθε μέρα από το πρωί ως το βράδυ.*

*M: Το πρωί είμαι στο σχολείο, πηγαίνω μετά, τρώω το μεσημέρι, μένω λιγάκι, μετά κάνω τα μαθήματά μου, τις ασκήσεις, βλέπω λιγάκι στην τηλεόραση, όταν τελειώνω τα μαθήματά μου.*

## **Μέσο υψηλό:**

*E: Τι κάνεις κάθε μέρα;*

*M: Ξυπνάω το πρωί, βλέπω και λίγο τηλεόραση, κάνω τις δουλειές μου και μετά βγαίνω.*

*E: Πού πας;*

*M: Πάω στα Goody's με/ με τις φίλες μου.*

*E: Σχολείο;*

*M: Στις μιάμιση έρχομαι σχολείο.*

*E: Και μετά;*

*M: Και μετά τη Τρίτη, Τετάρτη... και την Πέμπτη πάω στ' αγγλικά, εφτάμισι με εννιά.*

# Δείγματα λόγου μέσω ομιλητών: Υποθετικές καταστάσεις

## Μέσο χαμηλό:

E: *Τι θα άλλαζες σ' αυτό το σχολείο;*

M: Πρώτα απ' όλα θα/ θα το 'κανα λίγο πιο καινούργιο. Τα τετρα/ τα θρανία θα τα άλλαξα όλα, γιατί είναι όλα γραμμένα. Θα/ θα απαγόρευσα στα παιδιά να παίξουν το μπουγέλο, γιατί δε μπορώ/ δεν το μπορώ. Και στα ελληνόπουλα θα έλεγα ότι/ να μη μισούν τα παιδιά. Για όσο καιρό θα ήμουν εγώ η διευθύντρια.

## Μέσο υψηλό:

E: *Αν εσύ ήσουνα πρόεδρος του κράτους, πρωθυπουργός, τι θα έκανες για την Αλβανία;*

M: Όλα αυτά που δεν έχουν κάνει οι άλλοι.

E: *Ποια είναι αυτά; Για πες μου.*

M: Δηλαδή θα προσπαθούσα να/ να βάλω καλύτερους νόμους και να βάλω νόμους, επειδή δεν υπάρχουν και πολλούς. Να έχουν Σύνταγμα έτσι και να αλλάξει δηλαδή αυτό που/ που σκέφτονται οι περισσότεροι για τους Αλβανούς. Επειδή ξέρουν... / έχουν ακού... / ακούνε μόνο για τους κακοποιούς και γι' αυτούς και ξέρουν ότι είναι όλοι... / νομίζουν ότι είναι όλοι το ίδιο. Θα προσπαθούσα να το αλλάξω αυτό.

E: *Πώς θα μπορούσαμε να τ' αλλάξουμε αυτό;*

M: Άμα... / να δίνουμε ένα καλό παράδειγμα δηλαδή, ότι κι εμείς αξίζουμε κάτι, ξέρουμε να κάνουμε, δηλαδή... να... Έχω μάθει μια λέξη αλλά δεν τη θυμάμαι. Να εκσυγχρονισ...

## Κι ένα δείγμα από ΠΠΛ ενήλικα...

Επίπεδο: B1/ Χώρα: Ουκρανία

Είμαι ο δήμαρχος της περιοχής πολλές, πολλά χρόνια και ξέρω ότι υπάρχει ένα πρόβλημα... ότι αυτό το εργοστάσιο είναι εστία μόλυνσης για την περιοχή μας. Αλλά πολλοί άνθρωποι δουλεύουν εκεί και έχουν δουλειά και είναι εστία του χρήματα αυτό εκεί. Και είναι πολύ δύσκολη πρόβλημα για αυτό θέλω να κάνω ένα κομμίσια [μια επιτροπή] to contain [θα αποτελείται] από διαφορετικές άνθρωπες. Πρώτη πρέπει να είναι ο ιδιοκτήτης του εργοστασίου και όλοι που είναι εδώ. Και όλοι έχουν, νομίζω, γνώμη από αυτό το πρόβλημα και στο τέλος όλοι εμείς θα vote [ψηφίσουμε] και όταν θα είναι περισσότερα ναι, εργοστάσιο θα δουλέψει, αλλά πρέπει να δουλεύει, πρέπει να δουλέψει με μέτρα, όχι παραπάνω ρύπανση. Και όταν περισσότερα είναι όχι, μπορούμε να μεταφέρουμε το εργοστάσιο σε άλλο περιοχή εκτός του πόλη, αλλά είναι δύσκολη πράγμα χρειάζει δέκα χρόνια να χτίσουμε νέα καινούργια *κτίσιμα*, κτήρια. Νομίζω στο τέλος [τι είναι vote] να ψηφίσουμε από αυτό το πρόβλημα.

Και δείγματα γραφής... Σε τι επίπεδο θα τα τοποθετούσατε σε σχέση με τη χρήση του λεξιλογίου;;;

Είμαι η Ο.Γ και εγώ είμαι από την Ουκρανία. Είμαι 32 χρονών. Ξέρω ουκρανικά, ρωσικά, λιγό αγγλικά και πολύ λιγό ελληνικά. Μένω στην Ελλάδα περίπου 5 μήνες. Θέλω να μαθώ ελληνικά γιατί του χρόνου να πάω στα άλλα μαθήματα των μηχανικών τοπογραφών. Έχω πολλά προβλήματα με ελληνικά! Δεν μπορώ να βάλω σωστό τόνο, δεν μπορώ να μιλήσω σωστά και γρηγορά, δεν θυμάμαι πολύ καλά λέξεις και δεν μπορώ να διαβάσω με σωστό τόνο, δεν μπορώ να γράψω σωστά. Έχω πρόβλημα με παθουντική φωνή. Κάνω κάθε μέρα το μάθημα, αλλά θοβάμαι ελληνικά!

Δεν πειράζει ποιος θα είναι από οι δασκάλοι αλλά προτήμαω να έχω τον/την χωρίς νευρά. Ο δάσκαλος/ η δασκάλα μου πρέπει να ξέρει πως μπορώ να μαθώ ελληνικά σε 3 μήνες και πως μπορώ να δεν θοβαθώ να μιλησώ ελληνικά.

## Άλλο ένα δείγμα γραφής...

Γεια σας Χ,

Με λένε Μ.Ν. Η φίλη μου έλεγε είσαι καλός δάσκαλος κάθε μέρα. Μένω στην Ελλάδα για 6 μήνες. Εγώ είμαι φοιτητής στο Πανεπιστήμιο άλλα έχω προβλήματα με το απεργίες. 2 εβδομάδες έχουμε απεργίες κάθε μέρα. Χάνω συνέχεια τα μαθήματά μου. Θέλω να μαθαίνω που πέρνησα. Ξέρω Αγγλικά και Τουρκικά αλλά δεν μιλάω τόσο καλά ελληνικά. Αν τέλετε να έχετε με, μπορείτε να λέτε πόσο καιρό κάνεις μάθεις ελληνικά. Μένω στην Ηράκλιο και μαθηματά μου στις 12-03. πρέπει να έχω μαθήμα μας μετά στις 5.00. Περιμένω μείλ σας.

Ευχαρίστω πάρα πολύ

## Λεξιλόγιο και Επίπεδα Γλωσσομάθειας

<b>Επίπεδα ALTE</b>	<b>ΛΕΞΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ/ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ</b>
Επίπεδο 5 (Επίπεδο Αυτάρκειας)	Ο μαθητής διαθέτει <b>πολύ καλή γνώση ενός ευρύτατου λεξιλογικού ρεπερτορίου</b> το οποίο περιλαμβάνει ιδιωματικές εκφράσεις και στοιχεία ανεπίσημου προφορικού λόγου. Ταυτόχρονα, επιδεικνύει υψηλό βαθμό γνώσης της συνυποδηλωτικής πλευράς της σημασίας.
Επίπεδο 4 (Προχωρημένο Επίπεδο)	Ο μαθητής διαθέτει <b>καλή γνώση ενός ευρύτατου λεξιλογικού ρεπερτορίου</b> το οποίο επιτρέπει στα διάφορων ειδών χάσματα να αντιμετωπίζονται με περιφράσεις. Καλή γνώση, επίσης, ιδιωματικών εκφράσεων και στοιχείων προφορικού ανεπίσημου λόγου.
Επίπεδο 3 (Επίπεδο Επάρκειας)	Ο μαθητής διαθέτει ένα <b>αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο λεξιλογίου</b> για θέματα που αφορούν στην ειδικότητά του και περισσότερο γενικά θέματα. Μπορεί να ποικίλλει ως προς τον τρόπο έκφρασής του για να αποφεύγει συχνές επαναλήψεις, τα λεξιλογικά κενά, ωστόσο, που προκύπτουν από έλλειψη της κατάλληλης λέξης μπορούν ακόμα να δημιουργήσουν δισταγμούς και ανάλογα περιφραστικές εκφορές για την κάλυψή τους.
Επίπεδο 2 (Βασικό Επίπεδο)	Ο μαθητής διαθέτει ένα <b>βασικό λεξιλόγιο</b> απαραίτητο για να εκφραστεί με αποτελεσματικότητα ακόμα και περιφραστικά σε θέματα σχετικά με την καθημερινή του ζωή, όπως για την οικογένειά του, τα χόμπι και τα ενδιαφέροντά του, την εργασία, τα ταξίδια και γεγονότα των οποίων έχει άμεση εποπτεία.
Επίπεδο 1/ 0 (Εισαγωγικό Επίπεδο) (Στοιχειώδες Επίπεδο)	Ο μαθητής διαθέτει ένα <b>βασικό λεξιλόγιο</b> για να καλύψει βασικές επικοινωνιακές του ανάγκες σε καθημερινές συναλλαγές που σχετίζονται με οικεία προς αυτόν θέματα και καταστάσεις. Ο μαθητής έχει ένα <b>στοιχειώδες λεξιλογικό ρεπερτόριο</b> από μεμονωμένες λέξεις και φράσεις που συνδέονται με συγκεκριμένες επικοινωνιακές καταστάσεις και λειτουργούν ως «τυποποιημένες εκφράσεις» (φράσεις).

## Λεξιλόγιο και Επίπεδα Γλωσσομάθειας

<b>Επίπεδα ALTE</b>	<b>Βαθμός ελέγχου λεξιλογίου</b>
Επίπεδο 5 (Επίπεδο Αυτάρκειας)	<b>Σταθερά σωστή και κατάλληλη λεξιλογική χρήση.</b>
Επίπεδο 4 (Προχωρημένο Επίπεδο)	<b>Ήσωνος σημασίας περιστασιακά γλωσσικά ολισθήματα, χωρίς αξιολογα λεξιλογικά λάθη.</b>
Επίπεδο 3 (Επίπεδο Επάρκειας)	<b>Η ακρίβεια στη χρήση των κατάλληλης λέξης είναι αρκετά υψηλού βαθμού, αν και η όποια σύγχυση ή εσφαλμένη επιλογή λέξεων δεν εμποδίζουν σε γενικές γραμμές την επικοινωνία.</b>
Επίπεδο 2 (Βασικό Επίπεδο)	<b>Ο μαθητής φαίνεται να ασκεί έναν σχετικά καλό έλεγχο σε ένα βασικό λεξιλόγιο, αλλά σημαντικά λάθη ακόμα απαντούν όταν χρειάζεται να εκφράζει περισσότερο σύνθετες σκέψεις ή να χειρίζεται θέματα και καταστάσεις με τις οποίες δεν έχει ιδιαίτερη εξοικείωση.</b>
Επίπεδο 1 (Εισαγωγικό Επίπεδο)	<b>Ο μαθητής μπορεί να ελέγχει ένα περιορισμένο ρεπερτόριο σχετικό με συγκεκριμένες καθημερινές ανάγκες.</b>
Επίπεδο 0	<b>Μη διαθέσιμη περιγραφή</b>



# Κριτήρια επιλογής λεξιλογικών τύπων:

τι λεξιλόγιο θα διδάξω ανά επίπεδο

## ☐ Συχνότητα εμφάνισης

- Εννοιολογική κάλυψη
- Εύρος
- Διαθεσιμότητα
- Ευκολία εκμάθησης
- Κατάλληλη περίσταση
- Ενδιαφέρον

Η έννοια του Βασικού Λεξιλογίου (Core vocabulary)

- ***A. Πόσο λεξιλόγιο χρειάζονται οι μαθητές;***
- (α) πόσες λέξεις υπάρχουν στην υπό εκμάθηση γλώσσα;
- (β) πόσες λέξεις είναι γνωστές στους φυσικούς ομιλητές της Γ2;
- (γ) πόσες λέξεις χρειάζεται ο χρήστης της Γ2 για να επικοινωνήσει με επάρκεια;

## Επίπεδα λεξιλογίου, συχνότητα εμφάνισης λέξεων

Επίπεδα λεξιλογίου	Συχνότητα	Αριθμός λέξεων	Κάλυψη
Βασικό	Πολύ υψηλή	- 2.000 λ.	80%
Επάγγελματιών	Υψηλή	-3.000 λ.	85%
Επιστημονικό (Academic)	Μεσαία	800 λ.	8% σε ακαδημαϊκά κείμενα
Ορολογίας (Technical)	Μεσαία	1.000-2.000/ αντικείμενο	3% σε ειδικευμένα κείμενα
Απαιτητικό	Χαμηλή	100.000	2%

# Επίπεδα λεξιλογίου, συχνότητα εμφάνισης λέξεων

- Ένας μικρός αριθμός πάρα πολύ συχνών λέξεων καλύπτει ένα μεγάλο ποσοστό του λεξιλογίου που απαντά σε διάφορα κείμενα.
- Το σύνολο του λεξιλογίου καλύπτεται από μεγάλο αριθμό λιγότερο συχνών ή σπάνιων λέξεων.
- Η κάλυψη των συχνών λέξεων διαφέρει ανά είδος κειμένου.
- Στον προφορικό λόγο λιγότερες λέξεις καλύπτουν μεγαλύτερο μέρος των κειμένων από,τι στον γραπτό, όπου υπάρχει μεγαλύτερη λεξιλογική ποικιλία:

Π.χ. για προφορικά κείμενα αναφέρεται ότι 1/100 απαντά μόνο μία φορά και δεν επαναλαμβάνεται στο ίδιο σώμα κειμένων (Nation 1990: 85), ενώ για γραπτά κείμενα 40/100 απαντούν μόνο μία φορά (Nation 1990: 44).

Στον προφορικό λόγο λιγότερες λέξεις καλύπτουν μεγαλύτερο μέρος των κειμένων από ό,τι στον γραπτό, όπου υπάρχει μεγαλύτερη λεξική ποικιλία

# Βασικοί τύποι ρημάτων στα δεδομένα του ΣΕΚ(Γούτσος 2006: 40)

<b>ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ</b>	είναι/ ήταν, υπάρχει, έχει, πρέπει, μπορεί, αποτελεί, αφορά, πρόκειται, γίνει/ γίνεται, έγινε, κάνει
<b>ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ</b>	φαίνεται
<b>ΕΙΔΗΣΕΙΣ (ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ)</b>	αναμένεται, βρίσκεται, δήλωσε, είπε, έκανε
<b>ΑΡΘΡΑ ΓΝΩΜΗΣ (ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ)</b>	είπε, έκανε, φαίνεται
<b>ΝΟΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ</b>	αναφέρονται, απαιτείται, επιτρέπεται, ισχύει, καθορίζονται, καταργούνται, ορίζεται/ ορίζονται τιμωρείται
<b>ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ</b>	είμαστε, έχετε/ έχουμε/ έχουν/ έχω, ήθελα/ θέλω, λέει/ πω, νομίζω

## Συχνότητα εμφάνισης λέξεων ανά κειμενικό είδος (Γούτσος 2006: 42)

	ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ	ΕΙΔΗΣΕΙΣ	ΑΡΘΡΑ ΓΝΩΜΗΣ	ΝΟΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	
Πρώτοι 10 τύποι	20%	18%	18,5%	20%	22%	
Πρώτοι 20	29%	28%	28%	30,5%	30%	
Πρώτοι 50	38,5%	37%	38%	40%	40%	
Πρώτοι 100	43%	41%	42%	45%	46%	
Πρώτοι 200	47%	45%	47%	50%	52,5%	

# Συχνότητα εμφάνισης λέξεων ανά κειμενικό είδος (Γούτσος 2006: 42)

- Ακόμα και οι 10 πιο συχνοί τύποι καλύπτουν ένα ποσοστό της τάξης του 20% σε όλα τα κειμενικά είδη.
- 1/ 5 λέξεις που συναντά ένας μαθητής όταν έρχεται σε επαφή με κείμενα της Ελληνικής ανήκει στην κατηγορία στοιχείων με υψηλή συχνότητα. Άρα, είναι εξαιρετικά προβλέψιμες.
- Για τους πρώτους 100 τύπους, το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 40%, δηλαδή 1 στις 2,5 λέξεις εμφανίζει υψηλή συχνότητα εμφάνισης.
- Για τους πρώτους 200 τύπους με τη μεγαλύτερη συχνότητα, το ποσοστό αγγίζει το 50%, δηλαδή 1 στους 2 τύπους ανήκει στους 200 πιο συχνόχρηστους τύπους.
- Το ποσοστό κάλυψης είναι μεγαλύτερο στα πιο ειδικά κείμενα, ακαδημαϊκά και νομικά.
- Το ποσοστό κάλυψης είναι ακόμα μεγαλύτερο στα προφορικά κείμενα, πράγμα που αποδεικνύει τη μικρότερη λεξική ποικιλία για αυτό το είδος λόγου.

# Τεστ καταμέτρησης λεξιλογίου

$$\frac{N \text{ ορθές απαντήσεις} \times \text{συνολικός } N \text{ αριθμός λέξεων στο λεξικό}}{N \text{ στοιχεία του τεστ}} = \text{μέγεθος λεξιλογίου}$$

$$\text{ΛΠΥ} = \frac{\text{Συνολικός αριθμός λέξεων περιεχομένου}}{\text{Συνολικός αριθμός λέξεων κειμένου}} \times 100$$

$$\text{ΛΠΟΙ} = \frac{\text{Αριθμός διαφορετικών τύπων λέξεων}}{\text{Συνολικός αριθμός δειγμάτων } \lambda} \times 100$$



- Σημειώστε με √ τα χαρακτηριστικά που αντιπροσωπεύουν την κάθε κατηγορία λέξεων

	<i>Γραμματικές λέξεις (Grammatical words)</i>	<i>Λεξικές λέξεις (Lexical words)</i>
Λειτουργικές λέξεις		
Λέξεις περιεχομένου		
Κενοί τύποι		
Πλήρεις σημασιολογικού περιεχομένου τύποι		
Άπειρος αριθμός λεξιλογικών στοιχείων		
Ανοικτή τάξη λέξεων		
Κλειστή τάξη λέξεων		
Σημασιολογική μεταβολή και μετεξέλιξη		
Πεπερασμένο σύνολο λεξιλογικών στοιχείων		

**Σε ποια από τις δύο κατηγορίες ανήκουν τα ακόλουθα μέρη του λόγου;**

Αντωνυμίες

ουσιαστικά

άρθρα

ρήματα

βοηθητικά ρήματα

προθέσεις

επίθετα

σύνδεσμοι

επιρρήματα

μόρια (συμπληρωματικοί δείκτες, δείκτες λόγου)

# Βασικό Λεξιλόγιο

- Η έννοια του βασικού λεξιλογίου δεν είναι ενιαία αλλά υπάρχουν πολλά διαφορετικά βασικά λεξιλόγια, ανάλογα προς τις ιδιαίτερες επικοινωνιακές συνθήκες στις οποίες εκτίθενται οι χρήστες της Γ2. (Carter 1987, σ.33)
- «απ' όλους, σε όλους, οποτεδήποτε για οτιδήποτε» (Stubbs 1986: 104)
- **«Βασικότητα»:** Απλοποιημένη και επαρκής δυνατότητα επικοινωνίας σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα της γλώσσας-στόχου

# Μετάβαση από το βασικό στο ανεπτυγμένο λεξιλόγιο

## Περιλαμβάνει:

- την κατάκτηση των σημασιολογικών διαφοροποιήσεων των λέξεων και των συνωνύμων τους (π.χ. *διαβάζω-μελετώ, λερώνω-μολύνω, καταλαβαίνω-αντιλαμβάνομαι, παίρνω-λαμβάνω*)
- τη συνυποδηλωτική αξία των διαφοροποιήσεων ανάλογα με τη χρήση τους (π.χ. *γράμμα-επιστολή, παρακαλώ-ικετεύω έχω-διαθέτω, συνθήκη-συνθήκες μελέτη (ενέργεια και αντικείμενο)*)
- την κατάκτηση του ακαδημαϊκού λεξιλογίου και του λεξιλογίου ορολογίας.

Μπακάκου-Ορφανού, 1996

# Λεξιλόγιο ορολογίας

Μικρή κατανομή σε κειμενικά είδη και σε συγκεκριμένα κείμενα σε σχέση με τη συχνότητά του

- αποτελεί μέρος του συγκεκριμένου αντικειμένου εξειδίκευσης του χρήστη της δεύτερης/ξένης γλώσσας
- δεν απαιτεί συγκεκριμένες τεχνικές εκμάθησης πέρα από την εξοικείωση με το αντικείμενο και τις γενικές αρχές προσέγγισης του λεξιλογίου.

## Διαγνωστικά τεστ βασικού λεξιλογίου

- Υποκαταστασιμότητα
- Αντωνυμία
- Συνδυαστικότητα
- Επεκτασιμότητα
- Υπερωνυμικότητα
- Πολιτισμική ουδετερότητα
- Περίληψη
- Κειμενική/ καταστασιακή ουδετερότητα (πεδίο, τόνος, μέσο)
- Μορφολογική απλότητα
- Σημασιολογική ουδετερότητα (+/- επίσημο, +/- θετικό, +/- ισχυρό)

# Βασικό Λεξιλόγιο

- **Βαθμοί βασικότητας** (Degrees of coreness): όσα περισσότερα τεστ περνάει μια λέξη, τόσο μεγαλύτερος μπορεί να θεωρηθεί ο βαθμός της βασικότητάς της.
- **Συχνότητα εμφάνισης** (Frequency of occurrence): οι βασικές λέξεις έχουν την τάση να παρουσιάζουν μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης από τις μη-βασικές.
- **Συνδυασμός** «αντικειμενικών» παραγόντων (κατάλογοι συχνότητας βάσει σωμάτων κειμένων) με «υποκειμενικά» στοιχεία (διαίσθηση ομιλητών, διδακτική εμπειρία και πράξη)

Τρόποι αντιμετώπισης των λέξεων υψηλής και χαμηλής  
συχνότητας

	Λέξεις υψηλής συχνότητας	Λέξεις χαμηλής συχνότητας
■ Προσοχή σε κάθε λέξη	Δάσκαλος και μαθητές	Μαθητές
■ Προσοχή στις στρατηγικές	Δάσκαλος και μαθητές	Δάσκαλος και μαθητές



«Ξέρω μια λέξη»

Προσληπτική έναντι παραγωγικής γνώσης

- **«Μαθησιακό φορτίο»** (learning burden) **μιας λέξης**: το μέγεθος της προσπάθειας που απαιτείται για την εκμάθησή της. Διαφορετικές λέξεις έχουν διαφορετικό μαθησιακό φορτίο για μαθητές με διαφορετικό γλωσσικό υπόβαθρο και καθεμία από τις πλευρές του τι σημαίνει «ξέρω μια λέξη» μπορεί να συμβάλει με διαφορετικό βαθμό στην αύξηση ή τη μείωση του μαθησιακού της φορτίου.
- **ΓΕΝΙΚΗ ΑΡΧΗ**: Όσο περισσότερο προβλέψιμα και κανονικά τα χαρακτηριστικά μιας λέξης, όσο μεγαλύτερη η εξοικείωση των μαθητών με αυτά, τόσο ελαφρύτερο το μαθησιακό της φορτίο.